

# Windparken Etten-Leur

**Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport**

7 februari 2007 / rapportnummer 1855-41



## Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Windparken Etten-Leur

Advies op grond van artikel 7.14 van de Wet milieubeheer voor het milieueffectrapport  
over de Windparken in Etten-Leur,

uitgebracht aan Burgemeester en wethouders van gemeente Etten-Leur door de  
Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze

de werkgroep m.e.r.  
Windparken Etten-Leur,

de secretaris



drs. G. Korf

de voorzitter



dr.ir. G. Blom

Utrecht, 7 februari 2007





## commissie voor de milieueffectrapportage

Burgemeester en wethouders van  
de gemeente Etten-Leur  
Afdeling vergunning en handhaving  
Postbus 10.100  
4870 GA ETTEN-LEUR

uw kenmerk  
20061129/CV/0393

uw brief  
11 december 2006

ons kenmerk  
1855-41/Ko/gl

onderwerp  
Advies voor richtlijnen voor het MER  
Windparken Etten-Leur

doorkiesnummer  
(030) 234 76 37

Utrecht,  
7 februari 2007

Geacht college,

Bij brief van 11 december 2006 heeft u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld een advies voor richtlijnen uit te brengen voor het milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over windparken in Etten-Leur. Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan. De m.e.r.-procedure ging van start met de kennisgeving van de startnotitie in diverse plaatselijke huis-aan-huis-bladen op 13 december 2006.

De startnotitie geeft een goed beeld van de in het MER te onderzoeken alternatieven en effecten. De Commissie sluit in dit advies derhalve aan op de inhoud van deze startnotitie. Het advies bespreekt uitsluitend die punten waarbij de Commissie een andere mening is toegedaan dan wel waar naar haar mening een aanvulling of precisering noodzakelijk is. Dit advies is mede gebaseerd op de inspraakreacties die via het bevoegd gezag zijn ontvangen.

### **Hoofdpunten van het advies**

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport. Dat wil zeggen dat het MER onvoldoende basis biedt voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, als informatie ontbreekt over:

- de effecten op het natuurgebied Strippen en op de natuurwaarden in de rest van de omgeving van de plangebieden, met bijzondere aandacht voor vogels en de voor vogels meest belangrijke rust-, foerageer-, broedgebieden en vliegroutes;
- de geluidsbelasting op woningen door de verschillende alternatieven;
- de effecten van de verschillende opstellingen en typen turbines op het landschap;
- de energieopbrengst van de verschillende alternatieven (in kWh).

De effecten moeten in het MER worden afgewogen tegen de verwachte energieopbrengst.

Postadres Postbus 2345  
3500 GH UTRECHT  
Bezoekadres Arthur van Schendelstraat 800  
Utrecht

telefoon (030) 234 76 66  
telefax (030) 233 12 95  
e-mail mer@eia.nl  
website www.commissiemer.nl

## **Besluiten**

In de startnotitie wordt aangegeven dat voor realisatie van de windparken een vrijstelling van het bestemmingsplan ex art. 19 WRO nodig is. Deze wordt verleend door het college van burgemeester en wethouders. Het MER wordt aan deze vrijstelling gekoppeld. Geef in het MER duidelijk aan hoe de betreffende procedures verlopen.

## **Referentie en alternatieven**

Als referentiesituatie dient te worden beschouwd de huidige situatie met de autonome ontwikkelingen.

Ga tevens in op de mogelijke realisatie van een windpark in de aangrenzende gemeente Halderberge. Voor dit windpark bestaan er twee scenario's. Geef voor beide scenario's aan hoe ze zullen uitwerken op de effecten van de verschillende alternatieven.

Geef aan wat het niveau van het omgevingsgeluid is (referentieniveau).

Geef in het MER duidelijk de verschillende te onderzoeken opstellingen weer. Geef ook aan wat de opstelling zal zijn in de varianten met extra grote windturbines (5 MW). Maak een duidelijk overzicht van de verschillende alternatieven en varianten met de verschillende types turbines die onderzocht worden.

Het is belangrijk om doelgericht een meest milieuvriendelijk alternatief (mma) te ontwikkelen. De Commissie adviseert om in dit ontwikkelproces vooral aandacht te besteden aan de aspecten geluid, effecten op natuur en landschap en energieopbrengst.

## **Natuur**

Onderzoek de effecten van de windturbines op beschermde soorten met bijzondere aandacht voor vogels en de voor deze dieren meest belangrijke rust-, foerageer-, broedgebieden en vliegroutes<sup>1</sup>.

Onderzoek tevens de effecten op beschermde gebieden in de omgeving; het gaat dan met name om het natuurgebied Strijpen. Bepaal of op basis van wetgeving en/of het natuurbeleid van rijk en provincie compensatie van negatieve effecten vereist is.

## **Geluid**

Geef in het MER aan welke maatregelen genomen worden om geluidshinder te beperken. Geef aan wat de geluidsbelasting zal zijn op de woningen in de omgeving. Toets deze geluidsbelasting aan het niveau van het omgevingsgeluid (referentieniveau).

---

<sup>1</sup> Een groot deel van deze informatie is al aanwezig in de door bureau Waardenburg vervaardigde rapporten.

**Landschap**

Geef in het MER aan of er sprake is van kwetsbaar landschap in de omgeving van de geplande opstellingen. Maak door middel van visualisaties vanuit verschillende standpunten duidelijk hoe de verschillende alternatieven er in het landschap gaan uitzien. De Commissie adviseert hierbij aandacht te besteden aan de volgende punten:

- maak visualisaties vanuit posities waaruit veel waarnemers de turbines zullen waarnemen;
- zorg dat de afstand tot de turbines niet te groot is;
- maak in ieder geval visualisaties vanuit woongebieden (ook bij grotere afstanden);
- zorg dat er geen dominante elementen (bomen/huizen e.d.) tussen de waarnemer en de turbines staan;
- zorg in ieder geval voor visualisaties waarop ook de bestaande turbines voorkomen, ter vergelijking;
- maak in ieder geval 2 visualisaties per park (in de lijn van de opstelling en loodrecht erop), waarop de turbines bladvullend zijn.

**Schaduwhinder**

Geef aan welke woningen voor welke periode per dag hinder van slagschaduw kunnen ondervinden. Geef tevens aan welke maatregelen hiertegen overwogen worden.

**Tenslotte**

De Commissie adviseert in het MER voldoende en recent kaartmateriaal te gebruiken met een duidelijke legenda en goed leesbare topografische namen.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag de vastgestelde richtlijnen krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,  


dr. ir. G. Blom  
Voorzitter van de werkgroep m.e.r.  
Windparken Etten-Leur






## BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport  
Windparken Etten-Leur

(bijlagen 1 t/m 4)

## BIJLAGE 1

### Brief van het bevoegd gezag d.d. 11 december 2006 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

			
		<b>Gemeente Etten-Leur</b>	
		Roosendaalseweg 4 4875 AA Etten-Leur Postbus 10.100 4870 GA Etten-Leur T: 076 - 5024 000 F: 076 - 5033 880 E: info@etten-leur.nl www.etten-leur.nl	
Commissie voor de milieueffectrapportage Postbus 2345 3500 GH UTRECHT		Commissie voor de milieu-effectrapportage	
		Ingekomen op: 13 DEC. 2006	
		nummer	
		dossier 1855 1 t/m 4 (10x)	
		kopie naar:	
		Etten-Leur, 11 DEC 2006	
Kenmerk	: 20061129/CV\0393		
Contactpersoon	: C. Vissers		
Afdeling	: Vergunning en Handhaving		
Doorkiesnummer	: 5024359		
Uw brief van	:		
Onderwerp	: Startnotitie Milieueffectrapportage Windparken Etten-Leur		

Geachte Commissie,

Op 27 november 2006 heeft het gemeentebestuur van Etten-Leur van WEOM ontvangen de Startnotitie Milieueffectrapportage Windparken Etten-Leur. In het kader van artikel 7.12 van de Wet milieubeheer doen wij u hierbij een exemplaar van deze startnotitie toekomen. Voorts zijn bijgevoegd afschriften van de ontvangstbevestiging van de startnotitie en de kennisgeving.

WEOM en Coöperatie Windpark Laakse Vaart U.A. zijn voornemens om twee windparken in Etten-Leur te realiseren. WEOM is voornemens Windpark Zwartenbergseweg te realiseren, Coöperatie Windpark Laakse Vaart U.A. is voornemens Windpark Bollendonkseweg te realiseren. De initiatiefnemers hebben in het kader van de m.e.r.-beoordelingsplicht een aanmeldingsnotitie ingediend. Bij besluit van 26 september 2006 is beslist dat vanwege de belangrijke nadelige gevolgen een milieu-effectrapportage dient te worden gemaakt.

De startnotitie wordt op 13 december 2006 bekend gemaakt in de huis-aan-huis bladen van de gemeenten Etten-Leur, Breda, Halderberge en Moerdijk. De startnotitie zal vanaf 14 december 2006 gedurende zes weken ter inzage liggen in het informatiecentrum van het Stadskantoor van onze gemeente.

Voor inlichtingen over het project, de startnotitie m.e.r. en het maken van afspraken over het locatiebezoek en overleg kunt u zich wenden tot de in de aanhef genoemd contactpersoon. Voor meer inhoudelijke vragen over het project kunt u zich wenden tot de heer ir. J. Dekkers van WEOM, telefoon 0318 - 556900.


Uw advies ten behoeve van de vaststelling van de richtlijnen voor het op te stellen MER zien wij met belangstelling tegemoet.

Openingstijden Stadskantoor Etten-Leur:  
Zonder en met afspraak: ma. t/m vrij. van 9.00 uur - 12.00 uur en ma. van 17.00 uur - 19.00 uur.  
Uitsluitend op afspraak: ma. t/m vrij. van 12.00 tot 17.00 uur.

1.01/06

Wij vertrouwen erop u hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,  
Namens burgemeester en wethouders van Etten-Leur,  
Hoofd van de afdeling Vergunning en Handhaving,



V.A.H. Martens.

Bijlagen:

- Startnotitie Milieu-effectrapportage Windparken Etten-Leur in 10-voud incl. ontvangstbevestiging;
- kennisgeving;

## BIJLAGE 2

### Kennisgeving van de startnotitie in "Stadsblad Breda" d.d. 13 december 2006



#### Kennisgeving Startnotitie Milieu-effectrapportage Windparken Etten-Leur (*Wet milieubeheer*)

Burgemeester en wethouders van Etten-Leur geven er kennis van dat zij op 27 november 2006 van WECOM en Coöperatie Windpark Laakse Vaart U.A. hebben ontvangen een Startnotitie Milieu-effectrapportage Windparken Etten-Leur. WECOM is voornemens Windpark Zwartenbergseweg te realiseren. Coöperatie Windpark Laakse Vaart U.A. is voornemens Windpark Bollendonkseweg te realiseren. De milieu-effectrapportages voor beide windparken worden uitgevoerd ten behoeve van de door de initiatiefnemers aan te vragen vrijstellingen van het bestemmingsplan op grond van artikel 19 eerste lid Wet op de Ruimtelijke Ordening.

In het kader van de m.e.r.-beoordelingsplicht hebben burgemeester en wethouders naar aanleiding van de door initiatiefnemers ingediende aanmeldingsnotitie op 26 september 2006 besloten dat voor beide windparken een milieu-effectrapportage moet worden gemaakt.

De startnotitie is de eerste stap in de m.e.r.-procedure voor de beide windparken. Voordat de milieu-effectrapporten worden opgesteld dienen eerst door het bevoegd gezag de richtlijnen inzake de inhoud van de milieu-effectrapporten te worden gegeven.

In de startnotitie zijn ondermeer aangegeven:

- de reden van de voorgenomen ontwikkeling;
- de voorgenomen activiteiten en alternatieven;
- een verkenning van de te onderzoeken effecten en maatregelen;
- de procedure en besluitvorming.

Binnen zes weken na de dag waarop de Startnotitie ter inzage is gelegd wordt een ieder in de gelegenheid gesteld naar keuze schriftelijk of mondeling zijn zienswijze naar voren te brengen over het geven van richtlijnen inzake de inhoud van de milieu-effectrapporten. Schriftelijke zienswijzen dienen te worden gericht aan het college van burgemeester en wethouders, Postbus 10100 te 4870 GA Etten-Leur.

De Startnotitie ligt vanaf 14 december 2006 gedurende zes weken ter inzage in het informatiecentrum in het Stadskantoor Etten-Leur, Roosendaalseweg 4 te Etten-Leur op werkdagen van 09.00 tot 17.00 uur en op maandagavond tot 19.00 uur. Desgevraagd kunnen de stukken, gedurende de hiervoor genoemde termijn van zes weken, buiten kantooruren worden ingezien. U dient hiervoor een afspraak te maken met de afdeling Vergunning en Handhaving (telefoon 076-5024000). Ook voor nadere inlichtingen kunt u zich wenden tot de afdeling Vergunning en Handhaving.

Etten-Leur, 13 december 2006

## **BIJLAGE 3**

### **Projectgegevens**

**Initiatiefnemer:** WEOM en Coöperatie Windpark Laakse Vaart U.A.

**Bevoegd gezag:** Gemeente Etten Leur

**Besluit:** Vrijstelling van het bestemmingsplan ex art. 19 WRO

**Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994:** D22.2

**Activiteit:** Het realiseren van 2 windparken met ieder 5 windturbines met een vermogen van 3 MW; in totaal dus tweemaal 15 MW.

**Procedurele gegevens:**

kennisgeving startnotitie: 13 december 2006

richtlijnenadvies uitgebracht: 7 februari 2007

**Bijzonderheden:** Dit advies betreft een m.e.r. procedure ten behoeve van de realisatie van twee windparken met ieder 5 turbines. Hiervoor is een vrijstelling van het bestemmingsplan ex art 19 WRO nodig. De Commissie adviseert vooral aandacht te besteden aan:

- de effecten op natuur;
- geluidsbelasting van woningen;
- de effecten op het landschap;
- de energieopbrengst van de verschillende alternatieven.

**Samenstelling van de werkgroep:**

ir. H.G. van der Aa

dr.ir. G. Blom (voorzitter)

ir. P. van der Boom

**Secretaris van de werkgroep:**

drs. G. Korf

## BIJLAGE 4

### Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum reactie	van persoon of instantie	plaats
1.	20061130	Gemeente Halderberge	Oudenbosch
2.	20061115	familie Kösters – Zuïjdwijk	Hoeven
3.	20061108	familie A. van Poppel, familie B. van Poppel en familie Kessel	Hoeven
4.	20061115	familie Moonen	Hoeven
5.	20061221	Inspectie Verkeer en Waterstaat	Hoofddorp
6.	20061211	Luchtverkeersleiding Nederland	Luchthaven Schiphol
7.	20070118	familie van Poppel-Backx, familie van Poppel-Voeten en familie Kessel	Hoeven
8.	20070118	familie Kösters-Zuïjdwijk	Hoeven
9.	20070122	Vereniging voor vogel- en natuurbescherming Etten-Leur	Zevenbergen
10.	20070119	WinWind bv	Goes
11.	20070129	Gemeente Halderberge	Oudenbosch
12.	20070126	Waterschap Brabantse Delta	Breda
13.	20061211	Luchtverkeersleiding Nederland	Schiphol-Oost

Alle bovengenoemde inspraakreacties zijn ontvangen door het bevoegd gezag dat ze op de navolgende datum(s) aan de Commissie ter beschikking heeft gesteld:

- nrs 1 t/m 6 op 22 januari 2007
- nrs 7 t/m 11 op 26 januari 2007
- nrs 8 ontvangen op 30 januari 2007
- nrs 9 ontvangen op 31 januari 2007
- nrs 10 t/m 13 ontvangen op 1 februari 2007



## **Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Windparken Etten-Leur**

In de gemeente Etten-Leur spelen twee initiatieven voor het oprichten van een windpark. Het gaat om twee lijnopstellingen van 5 windturbines elk. De beoogde turbines hebben per stuk een vermogen van ca. 3 MW en een ashoogte van ca. 105 meter. Eén lijnopstelling is gepland in noord-zuid richting in het gebied tussen de Zwartenbergseweg en de Haagse Dijk, de andere is gepland in noord-zuid richting tussen de Bollendonkse weg en de Laaksche Vaart.

Voor het realiseren van de windparken is een vrijstelling van het bestemmingsplan nodig. Ten behoeve van deze vrijstelling wordt een milieueffectrapportage (m.e.r.) uitgevoerd.

ISBN-10: 90-421-2024-x

ISBN-13: 978-90-421-2024-2